

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TARSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egész évre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az építőipar védelme.

Lehet-e elszomorítóbb, érthetetlenebb dolog annál, hogy azokkal szemben kell az építőipar védelméről gondoskodni, akik mint hivatásos, szakértő munkások ebben a tisztességes foglalkozási körben keresik és találják fel egzisztenciájuk biztosítékát, azt a munkatért, amely boldogulásuknak forrása.

Pedig — sajnos — Magyarországon így van, ahol az építőmunkások védőszövetkezetének cégére alatt a munkások által megindított oktalan háború megtermette gyümölcsét: a csákány, kalapács és vakolókanál szünetelése nyomán pang a vállalkozás, — ahol a munkás a munkaadót ellenségének tekinti s anyagi és erkölcsi tönkre tétele nyíltan vallott célja.

És ez az áldatlan viszony, teremtette meg az egész országban azt a hihetetlennek látszó állapotot, hogy munka volna bőven, de nincsen vállalkozó és egy-egy közmunkára, építkezésre hirdett verseny eredménytelenül végződik, mert az esetleges pályázó a legnagyobb óvatosság és körültekintés mellett sem tud minden eshetőséggel számolni, képtelen előrelátni a munkásság igényeit, szerződésszegését s azon önkénykedést, mely a vállalkozó, a munkaadó legpresszimistikusabb kombinációját is halomra, magát a vállalkozót pedig anyagi romlásba dönti.

A mult évi építkezési idő tartama alatt ismertettük az építőmunkások tulkapásait, rámutattunk visszaéléseikre, amelyek nemcsak itt nálunk, de az egész országban méltó felháborodást keltettek. Nagyon is ideje volt már, hogy a munka-

adók felvegyék az indokolatlanul rájuk erőszakolt harcot s megvívják nem a munkások tönkretétele, hanem országos közérdek győzelmére s elejét vegyék a nemzeti vagyon pusztulásának.

Az „Építőmunkások Országos Szövetsége” bontotta ki a zászlót, hogy országosan szervezze az építő-iparosságot, hogy így a szervezett munkássággal szemben legyen egy tömör munkáltató tábor, amely a tulságosan elfajult és a hatalmi kérdéseket előtérbe toló munkásmozgalmak ellensúlyozását tűzi ki céljául. A magyar munkaadót sorba szólitja, hogy közönyükből felébredve támogassák a küzdelmet, hogy ki-ki tegye meg lehetőségéhez képest a magáét, hogy az eredmény mindkét félre áldást hozó legyen.

Ez a célja a Budapesten folyó hó 19.-én és 20.-án tartandó országos nagygyűlésnek, melyre a Petrozsényi és Járasi Ipartestület intézett megkeresésben az előkészítő bizottság a zsilvölgyi érdekeltségét is meghívta, minek folytán építő iparosaink az ipartestület helyiségében f. hó 7.-én, majd folytatolag f. hó 11.-én értekezletet tartottak, melyről az alábbi ismertetést adjuk:

Zádory Károly titkár felolvasta az építő iparosok országos védő szövetsége előkészítő bizottságának felhívását a vidéki szövetség megalakítására és a folyó hó 19.-én és 20.-án Budapesten tartandó Kongresszuson való részvételre vonatkozólag s indítványára valamint az értekezlet több tagjának pártoló hozzáállása után egyhangú helyesléssel hozta a határozatot, melyszerint nemcsak az építő iparosok hanem az építkezés iránt érdeklődő közönség is felháborodással tapasztalja, hogy egy a központi mint a vidéki munkás szövetségek célja és törekvése az építő iparosok anyagi tönkretétele, amely nyíltan vallott és a kifejtett akció által beigazolást nyert irányzattal szemben az építő iparosok országos szövete-

kezése és vidékenkénti szervezkedése nemcsak a közvetlenül érdekelt zsilvölgyi építő iparosoknak, hanem az ország közönségének is érdeke lévén elhatározta az értekezlet hogy:

a) az építő iparosok országos védő szövetségének alakítását örömmel üdvözlí s ahhoz egy erkölcsi mint anyagi támogatásával készséggel hozzájárul;

b) A Zsilvölgy összes építő iparosai Petrozsény székhellyel egy vidéki védő szövetséggé alakulnak a Budapesten székelő központi vezetés mellett;

c) a Petrozsényi és Járasi Ipartestület az országos védő szövetség szervezése, alakítása érdekében Budapesten folyó január hó 19. és 20.-án tartandó országos Kongresszusra Joánovits János ipt. elnök vezetése mellett, Sternberg Bertalan, Doda Károly, Dékány Imre, és Kluger Fülöp építő iparosok által képviselve résztvesz s egyben felkéri Dr. Rosenberg Ignác ügyvédet mint az ipartestület ügyészét, Zádory Károly ipt. titkárt és Krausz József ipt. pénztárnokot a Kongresszuson való részvételre, nemkülömbben felkéri az értekezlet a petrozsényi és a lupényi bányaigazgatóságokat, továbbá Maderspach Viktor valamint Pollacsek és Scheiber csimpai nagy faipar vállalat tulajdonosokat, hogy a védő szövetség megalakítását hathatós támogatásukkal előmozdítani szíveskedjenek.

d) A kongresszuson minél impozánsabb módon való részvétel érdekében a felmerülő költségek gyűjtésére Sternberg Bertalan petrozsényi vállalkozó felkérteik. e) A kongresszuson való részvétel megkönnyítése végett az ipartestület előjárósága mérsékeltáru vasuti menetjegyek kieszakölése iránt haladéktalanul intézkedni fog.

f) A petrozsényi járás összes építő iparosai folyó hó 11.-én délután 5 órakor tartandó folytatolagos értekezletre meghívtnak.

A f. hó 11.-én tartott folytatolagos értekezleten a vidéki építők teljes számmal jelentek meg s egész terjedelmében magukévá tették az előző megállapodásokat s Szüle László, Borsi János, Szokol Dénes és Nikora Emil jelentkeztek, hogy az országos kongresszuson részt vesznek s a költséget viselik.

„PETROZSÉNYI ÉS VIDÉKE” TÁRGYAJA.

HALÁLTÁNC.

(Népballada.)

Vén a legény ifjú felesége
A jó módnak nem volt ellensége.
Telik ottan gyöngyre, viganóra,
Tél derekán vig muzsikaszóra.

Fehér farsang, — nagy a dinom-dánom:
Piros öröm legényen, leányon.

— Panni szivem! Ne haggy itt, ne menj el;
Meglásd, én rám nem virrad több reggel.
Míg vívodom, ha kiinn mulatoznál:
Jó nevünkre gyalázatot hoznál.
Testem sirban nem lel majd nyugalmat
Lelkem nem ér égi birodalmat,
Haza jár a siratlatlan lélek,
Sohse volna nyugodalmas éjed!

Édes uram, ugyan mi beszéd ez?
Kondoréknál rövid estebéd lesz;
Egy kis tánc! De vissza jövők nyomba!
Addig isten kelmedet megóvja!

Kondor Bori vakolatlan háza,
Cégér sincsen, mégis ocska csárda,
Muzsikaszó kora reggel óta,
Pereg a tánc, hej pereg a nóta,

„Tara Panni! Perdülj ide szentem!”
Örömet! Hej, van a táncra kedvem.
„Tara Panni be megcsokolnálak!”
Csitt! Szaporán, Jaj, ha meglátnak.

Kondoréknál vén kakukos óra
Csak nagy véte fákad olykor szóra.
Rendre — mintha fuldokolnék — csuklik,
Tara Panna, hej, de csitlik-bollik.

Szól az óra kakuk-szóra:
— Ifjasszony, hi az óra!
Szegény urad beteg, fázik,
Könyeiben majd elázik;
Haladj haza Tara Panna!

Csigavér! Hej, csak egy fordulóra . . .
Addig is a jó isten megóvja!

Másodjára szól az óra;
— Vár az urad bucsuzóra!
Fáradt szíve alig dobban
Bágyadt szeme végsőt lobban . . .
Haladj haza Tara Panna!

Máskor is még mindig élve lettem . . .
Haza visz a tizenkettő, szentem.

Húzzad cigány, szakadjon a húrod,
Csókra csókot, ha még jobban húzzod!

Szakad a tánc, megszakad a nóta
Csendülésre, léteharang szóra.

Ha, ha, mi cseng? Oh, irgalmas atyám! . . .
Siratlatlan mult ki betegágyán
Lenn a sirba nem lesz nyugovása,
Nagy bünyömet az isten bocsássa.

Megkondul az éjjeli harangszó,
Nyílik a sir, nyílik a koporsó,
Elkárhozott, siratlatlan lelkek
Éj derekán vándorútra kelnek.

Alszik a nép, elaludt a hajszó.
Ajtó pattan, legény lép be rajta.

Hah a sirból haza járó lélek!
— Táncra Panni! — Jaj de nagyon félek!

Mint elejtett orsó sima pallón,
Pereg a tánc szilajan, észbontón!

Tara Panni! Érted jöttem vissza!
Jaj, meghalok! Eressz, eressz haza!

Nem innen ma, nem innen halálig
Mig a tested halálra nem vállik.

Pirkadáskor, első kakukszóra
Szakad a tánc villámsebes módra.
Karikázik, megcsuszlik az asszony —
Akad-e majd a ki megsirasson?! . . .

Pax.

A mi vidéki hírlapírásunk, csak költsélnak tud adni ugynevezett érdekes cikket. Hiába. Gyérén fordul elő szenzáció. Az is, ami van olyanféle szokott lenni, aminek a közreadásától tartózkodni szoktunk. Mivelhogy nem avatkozunk személyi, vagy szűkebb kört érdeklő dolgokba.

Ez a cikkünk azonban valósággal olyan, amire a szenzáció ütötte rá az ismertető jelet.

Egyik munkatársunk nem régen betért valamelyik vallásfelekezet templomába (hogy melyikbe, teljesen mellékes) és ott igen épületes dolgokat volt alkalma hallani. Arról volt szó nevezetesen, hogy a mi lapunkat ott a mindig lojális, sohasem felekezetieskedő, csak a közt szolgáló lapot a szószékről annak a felekezetnek a papja alaposan megleckéztette. Hogy milyen módon, hogy miért? Itt következik.

Karácsonyi számunk első cikke, (hogy milyen cikk volt értékre nézve, nem vagyunk hivatva eldönteni). Jónak mondják a hivatottak annyit tudunk. Karácsonyi cikk volt. A szeretet ünnepével foglalkozott s ama isteni tanítóval, akinek a személyét, a tudományát annyi időn keresztül magyarázták és magyarázni fogják az idők végéig, teljesen megérteni azonban nem fogják soha. Abban a cikkben azonban az említett hitszónok úr felfogása ellen (mea maxima culpa) erős merényletet követett el a vezetőcikk írója. Azt írta ugyanis, hogy az „zsidó fiú” volt, „szegény zsidó fiú, kit Jézusnak nevezének és aki az emberiség Megváltója” lón. Szörnyűség. És egy fél óráig tartó predikáció keretében vagdalkozott jobbra-balra azért, amiért lapunk ezt merete írni. Sőt mivel ez szerinte „állbölcsesség”, mivel ez „utféli tudomány”, mivel ez csak arra való, hogy a hívek lelki és erkölcsi életét megmételje, hát tüzre az ilyen lappal. Mert hogy lehet a Krisztus, a szeretetet hirdető „zsidó fiú”? Hogy lehet arról az elküldött emberről ilyent mondaní, aki az Istennek második személye, aki minden keresztény népek Megváltója, szabadítója és a jövő élet letéteményese?

Nem vitatkozunk. Hogy is tehetnénk mi azt? A lapunk sem arra való, meg a mesterségünk sem efféle. Vitatkoznak csak a teológusok arról, mi a szakmájukba vág. Döntött el, valjon szabad-e ezt, vagy ott ilyen meg olyan alakokban mondani, kijelenteni, a Jézusról. Sőt az igen tisztelt lelkész úr is predikáljon szépeket, jókat a gondozására bízott híveknek. Azonban legyen szabad pár szóval reflektálnunk arra a beszédre, amely elvégre velünk foglalkozott.

Mikor kijelentjük, hogy nagyon megvagyunk tisztelve attól, hogy velünk így is foglalkoznak ami kedves olvasóink, (bár elismerjük, hogy ez kétes értékű valami) kell, hogy figyelmeztessük egy igen fontos tényre a tisztelt lelképásztor urat. Mindig mondtuk, most is mondjuk és fogjuk is mondani, hogy azért vagyunk mi, az intelligencia képviselői ezen ekszponált helyen, hogy a tisztas szolidaritást nemcsak fejlesztjük, de erősítjük is. A zsilvölgyi intelligencia ennek a nagy feladatnak eddig meg is felelt emberül, tudjuk, hogy meg is fog felelni ezután is. A mi lapunk, amely éppen ennek az elvnek a jegyében született, ereje teljességével igyekezett az elébe tűzött eme célnak megfelelni. A nép pedig, olvasóink, úgy tudjuk munkánkkal meg is volt eddig elégedve. A szeretet hirdetői, az egyenletlenkedés elsimitói, a nép tisztas erkölcsi és szellemi vezetői mióta lapunk áll munkatársaink voltak. Erre büszkék vagyunk. Ezt a munkát nemcsak megbecsültük, de mert egy cél felé való törekvés volt, teljesen méltányolni is tudtuk. És ime. Egy szerény szó, egy történelmi igazság egy talán jól, talán rosszul választott kifejezés azt idézi elő tisztelettel multunk határkövével, hogy egy hit szónok a predikáló székéből lapunk ellen sikra kell, nyilvános helyen, nép előtt, akinek a munkájára akkor is számítottunk volna az egységesség, összhangzatosság megteremtése céljából, ha ő csak szóval szolgálna is ezt az igét:

Pax. Méltóztatik emlékezni erre a gyönyörű szóra? Ez Magyarország minden papjának kell hogy jelszava legyen. És ha ilyen kirohánások történnek olyan szent helyen, mint amilyen az a beszéd elhangzott, meg kell a hitünknek rendülni az említett szó jelentőségében. Mert ez már nem a lapunk iránt érzett esetleges ellenszenv kifolyása, de bizonyos felekezetieskedés, amit mindig kerülni méltóztatassék a Zsilvölgyben még akkor is, ha adott volna erre utasítást a többsége, amit azonban fel sem tételezünk.

Ürügynek is nagyon elítélendő, hogy ott legyen

szóvá téve egy lapban használt kifejezés, a honnan a hely szentélye kizárja a vitát, amibe nem bocsájtkozhatunk. Azt azonban meg kell jegyeznünk, hogy karácsonyi ünnepi cikkünk minden keresztény felekezeti hitét vallja, azon senki lebirálni valót nem talált, nem találhat. Bibliái és történelmi tény említettünk, midőn azt írtuk, hogy „Róma alapításának 747-ik évében született Bethlehemben egy szegény zsidó fiú, kit Jézusnak neveztek s aki az emberi nem megváltására küldetett s fordulópontra lón a Világnak.”

Ezt a történelem bizonyítja, a keresztény hit szent igazságként vallja s évfordulóját kegyeletesen ünnepli és ezer- és ezer szószékről kenetes ajkak hirdeti.

Mért kell lapunkat „a tűzbe dobni b e” azért, mert ezt az igazságot, ezt a hitvallást hirdetik.

Nem polemizálunk a szószékkal, de észrevétel nélkül nem hagyhatjuk az igaztalan támadást még akkor se, ha onnan jön, plane olyan modorban, amint — sajnos megtörtént Petrozsényben.

Egyébként: Pax!

KÜLÖNFÉLEK.

— **Az érdem méltatása.** A „Petrozsényi Takarékpénztár R.-T.” igazgatósága méltánylásul annak az eredményes, hasznos munkásságnak, melyet Földes Miksa főkönyvelő a pénztárat érdekeiben kifejt, őt „titkár” címmel tüntette ki.

— **Színészet Petrozsényben.** Jönnek a színészek. Az erdélyi B. kerület szinagázgatója, Miklósy Gábor igazgatása alatt szervezett szinagázgató Petrozsényben f. hó 23-án kezd meg előadását.

A kiadott színházi jelentés szerint a társulat 41 tagból áll, kiknek nagyobb részét szinagázgató közönségünk ismeri. Az új tagokról kedvező információink vannak ugyan, de az előleges kritikától tartózkodunk. Bemutkozásuk, szereplésük után lesz alkalmunk részrehajlalt bírálatot gyakorolni. Egyelőre csak azt jegyezzük meg, hogy Petrozsény a kerület egyik legjobb pozíciója s intelligens közönségünk anyagilag és erkölcsileg pártolja a színészetet s holmi selejtes előadások igényét nem elégtük ki. Közönségünk ismert áldozatkészségének viszonzásául elvárja, hogy abban az élvezetben részesüljön, amit jól szervezett vidéki társulat nyújthat. Ezen a mértéken túlmenő követelést nem táplál, de kevesebbel sem elégedhetik meg.

Egyébként ismertetjük a társulat névsorát:

Műszaki személyzet: Miklósy Gábor igazgató, rendező, Miklósy Gyula titkár, Fekete Pál rendező, ifj. Gáspár Jenő ügyelő, N. Török Margit karnagy, Flinta L. sugó. Kuhn Dezső díszmester, Papp Kálmán szertárnok, Benedek Andor ruhátárnok, Basa Gyula szereposztó.

Nők: G. Miklósy Ilona drámai hősnő, szende (áll. vend.), Koháry Margit szende, M. Erdélyi Cornelia, operette- és népszínmű-énekesnő, Aranyóssy Bella operette- és népszínmű-énekesnő, Révész Helén szubrette-énekesnő, Papp Erzsébet anya-színésznő, Fehérvári Etelke naiv és énekesnő, Erdélyi Margit operette és népsz. komika, Miklósy Irén társalgási színésznő, Máthé Irén és Horváth Irén segéd énekes- és táncosnők, Székely Irén, Mészáros Lujza, Gáspár Etel, Th. Györfly Mariska, E. Lányi Szidi, Bóressy Gizella, Nagy Irma kar- és segéd színésznők.

Férfiak: Miklósy Gábor igazgató, rendező, operette buffó és komikus, Inke Rezső hős-szerelmes, jell. színész, Fekete Pál hős, társalg. és jellem-színész, Miklósy Gyula kedélyes apa, komikus, Csajághy Ferenc tenor-énekes, Nagy Kálmán komikus, Pintér Lajos énekes és bonviván, Farkas Mihály komikus, Gáspár Jenő énekes naturbursch, Hortobágyi Gy., Bánfalvi Zsiga, Hamvay Jenő, Miklósy Aladár, Szabó Endre, Kiss Dezső, Horváth Győző kar- és segéd színészek.

Az előadandó darabok műsorából a következőket említi: Operettek: Én, te, ő, Kültéri hercegnő, Gül-Baba, Don Cézár, Bolygó Görög, A szoknya hős, János vitéz, Suhancz, Bob herceg, Fecske fészek, Szenes legény, Szenes leány, Hajduk hadnagya, Leányka, Fekete tenorista, Baba, Szulamith, Mikadó, Koldus gróf. **Dramák:** Az ördög cimborája, Jerikó falai, Baccarat, Fekete nap, Stúárt Maria, Debvrah, Egy jelentéktelen asszony, Szokimondó asszonyság, Ember tragédiája, Nagyenyedi két fűzfa stb. **Népszínművek:** Helyre aszszony, Anyaföld, Rokolyás bíró, Selyem bogár, Falu rózsája, Menyecske, Florika szerelme, Ördög bibliaja, Régi szerető, stb. **Vígjátékok:** Csebi tatár, Az örangyal, Csöppség, Egyenlőség, Udvari Tanácsos, A nap

hőse, Coalició, Válgunk el, Heli Koni ünnep, Egy angol detektív kalandjai. **Énekes boházatok:** Madár Matyi, Aszfaltbetyár, Lili, Kukorica Jónás, Sport lovak, Smólen Tóni, Mádi Zsidó stb.

Bérletárak: Támlásszék 12 előadásra 20 K., körszék 16 K., zártszék 12 K., Földszinti állóhely 7.20 fill., diák- és gyermek-jegy 6 kor. Bérleteszköltséssel Miklósy Gyula titkár van megbízva, ki bérletpénzeket is felvesz.

G. Miklósy Ilona a kolozsvári nemzeti színháznak volt kiváló drámai színésznője és Révész Helén szubrett énekesnőről sok szépet hallottunk, szereplésük elő érdeklődéssel nézünk.

— **A hátszeg-karánsebesi vasút** engedélyezett tárgyalásáról felvett jegyzőkönyvet a kereskedelemügyi miniszter elfogadta és értesítette Mandel Hoffmann és Guitner budapesti vállalkozó céget, hogy hajlandó az illetékes tényezők hozzájárulásának fentartásával ezen ügyben a további intézkedést megtenni.

— **A zsilvölgyi építő iparosok** védőszentségének szervezésével felmerülő költségekre adakoztak: Pittini testvérek, Sternberg Bertalan 10—10 kor., Hajduk Péter 6 kor., Nikora Emil, Szüle László, Perrini Ágost Dunay Mihály 5—5 kor., Zámbo Lajos, Martin Ferenc, Joszin Vazul 3—3 kor. Máthé S. Fodor Árpád, Nagy Mózes, Pavicsics Béla, Remete György 2—2 koronát. A gyűjtés folyamatban van. A helyi szervező bizottság tudomására hozza a Budapesten f. hó 19 és 20-án tartandó orsz. kongresszuson résztvenni szándékozó zsilvölgyi érdeklődőknek, hogy a találkozás 19-én szombaton reggel 8—9 óra között a New-Jork kávéházban lesz s onnan együttesen vonulnak az Ujvározház díszteremben tartandó nagygyűlésre. Kedvezményes vasuti menetjegyek Zádory Károly ipt. titkárnál f. hó 18 án d. e. 9 óráig átvehetők.

CSARNOK.

A hamis bankjegyek.

Az arany után áhító tömeg különféle osztályaihoz tartozó mindkét nembeli egyéniségek, nagyhercegek, fejedelmi ivadékok, grófok, bárók, nagynevű hölgyek az esztendő minden napján együtt találhatók a kaszinónak elnevezett monte-carlió játéktárlang zöld játékasztalai körül. Az utolsó aranyat már régen eljátszott nemzetközi csavargó mellett X orosz herceg több százezer birtokok, arany- és rézbányák tulajdonosa egymásután rakja a sok ezerre menő tétet. Mellette egy mellbeteg angol hölgy az oldalán függő börtáskából szorgalmasan szedi a vadonat új aranyokat s ezekből tíz-tíz darabot tesz színre és számla.

A mögötte állók sovár szemekkel nézik, mikor a banktartó ébenfagerblyével egy halom aranyat tol a nyertes hölgy elé.

A rendes játékosok közül egy volt angol lovasági tiszt tünt fel, kit a banktartók Drummond kapitány név alatt ismertek, habár Martin úr, a monakói kaszinó felügyeletével megbízott rendőrönök véleménye szerint Drummond úrnak más volt a neve és Viktoria királynő seregében soha sem szolgált. Annyi azonban bizonyos, hogy főúri család ivadéka, ki vagyonát a különféle játékokon elvesztette, a világ valamennyi játékost ismerte, gyakran egy fillérrel sem rendelkezett, de soha sem szédelgett, adósságot nem csinált, egyszóval kifogástalan gavallérnak látszott.

Egy őszi nap délutánján Drummond kapitány a kaszinó oszloposarnokában fel s alá járó rendőrönökhöz lépve, a következőket mondá:

— Nos Martin, — kezdé a kapitány, — üdvözlöjlen engem!

— Szívesen, talán valami gazdag rokona költözött el az árnyék világából, ön pedig az egyedüli örökös, mi?

— Dehogy; felelé Drummond, — örökségről ez idő szerint szó sincsen, hanem két leány arra kért, hogy helyettük játszam. Fél milliójuk a bankban van letéve s ezzel pedig itt akarnak szerencsét próbálni.

— Ez önre nézve nem rossz üzlet, — mondá nevette Martin, — kicsodák azok a lányok, csinosak?

— Nem szépek s nem is csinosok. Láttak ma játszani, valakitől nevémet kérdezték, megszállítottak s az lett a vége, hogy holnap megkezdem a nagy műveletet. A leányok nem akarják megmondani, hová valók. Angolok vagy amerikaiak. Nevük Gray Ilona és Lujza.

— Jó szerencse, hogy itt az ön kezébe jutottak, Drummond! Másra a fél milliót alig lehetett volna bízni.

— Köszönöm a bókot; annyi bizonyos, hogy a pénz egy részét a játékbank fogja megkapni. Szinte már látom, hogy dörzsöli kezeit a bankár!

Martin ki Drummond lovagiasságát ismerve tudta, hogy ez a nők bizalmával nem fog visszaélni, arra határozta el magát, hogy azok kiletét kifürkészi, ami neki mint rendőrfőnöknek valami különös nehézséget nem okoz.

— A lányok — folytatá Drummond — a nagy szállodában laknak; beszédjükből azt vettem ki, hogy minden áron mulatni akarnak. Oly nővérek, kik mulatságra egy fél milliót nem sajnálnak, nem minden bókban találhatók.

— Egy hét múlva majd megelégesnek a játékkal, ha t. i. a pénz nagyobb része már elszűnt. Mi ketten már sok embert láttunk, kik egész millióval érkeztek ide s néhány nap múlva még a vasuti jegyet is nehezen tudták megváltani.

Drummond nevetve elmondá, hogy tegnap alig volt ebédre valója, ma pedig egy fél millió áll rendelkezésére.

Végre abban állapodott meg Martin úrral, hogy este a szállodában fognak ebédelni, hol Gray kisasszonyokkal találkoznak. A délutáni órákban azonban azt az értesítést kapta, hogy a hölgyek egyike gyöngéltkédvén, az étteremben a másik sem jelenhet meg.

Másnap Drummond a két hölgyel a középső nagyterem játékasztalánál ült.

Martin arról győződött meg, hogy Drummond csakugyan igazat mondott, mikor a hölgyek szépségét még csak középszerűnek sem találta, sőt a mi több, mindketten nagyon csúnyák voltak. Öltözetük azonban kifogástalan lévén, azt mutatta, hogy minden esetre a társadalom magasabb köreiből tartoznak. Az idősebbnek látszó nő mellett Drummond ült, ki az előtte felhalmozott aranyakból néhányat, hol az egyik, hol a pedig a másik számra vagy színre rakott.

— Tizenegy, fekete, páratlan és üres — kiáltá a bankár s egy perc alatt egy esomó aranyat tolt Drummond felé, ki a számot s a szint is eltalálta volt.

A két nő arcán a megelégedés kifejezése látszott s Gray Ilona valamit beirt ezüst kötésű kis tárcájába.

Drummond folyton rendkívüli szerencsével játszott. A bankjegy és aranyhalmaz mindig nagyobb lett, úgy, hogy végre mindent ezres bankjegyekre kellett beváltani.

Kérem kapitány úr — suttogá az idősebb kisasszony egy kis esomó összehajtott bankjegyet feléje tolva — tessék ezt a 27-ik számra és feketére tenni.

Drummond a csomót kezeivel a kívánt számra tolt, az előtte heverő pénzből pedig tíz aranyat tett a 27-ik számra.

— Nyertünk — kiáltá Gray Lujza.

A bankó esomó, melyet Drummond a hölgy kérésére olvasatlanul kirakott, most a bankár által felbonthatván, kitűnt, hogy az 15 darab ezer frankos bankjegy volt s így ezen összeg huszszorosát kellett a banknak kifizetnie.

— Ne játszunk ma többet, — mondá Gray kisasszony — elégedjünk meg a mai sikerrel.

— Amint tetszik hölgyeim — felelé Drummond — én azonban egy darabig még engedelmeimkel a most nyert 140 arannyal tovább fogok játszani.

— Tessék — a nyereséget egyelőre a bankba visszük. A viszontlátásra!

És a két nővér az utolsó fordulónál nyert 300 ezer frankon kívül még mintegy 80 ezer frankkal vonult vissza.

Drummond ezután változó szerencsével játszva ebéd idejére néhány száz frank nyereséggel kelt fel.

A szálló fényes nagy éttermében a Monte-Carlóban és Nizzában időző előkelő világ színe-java együtt volt látható. Martin rendőrfőnök szintén eljött s legott Drummond asztalánál foglalt helyett.

— Hol vannak a hölgyei? — kérdé Martin, — hogy sikerült a mai játék?

Midőn Drummond mindent apróra elmondott, a rendőrfőnök azt találta mondani: Tudja isten kapitány, de én jobb szeretném, ha ezek a hölgyek már nem lenének itt...

— És miért? — kérdé Drummond kíváncsian.

— Tudja mit Drummond, ma reggel két meztelbós kolduló barátal találkoztam; nem vagyok babonás, de valahányszor az effélével összeakadtam mindig baj ért. Ezenkívül egy londoni titkos rendőr járt nálam. Valami rendkívüli küldetésben mondá, de nem közölte velem titlété célját. Nézzé csak, amott ül a nagytűkör alatt s ha nem csalódom a harmadik asztalánál a Gray kisasszonyok foglaltak helyet. Ugy rémlik, mintha az angol a kisasszonyokat folyton szemmel tartaná...

— Rossz kedve van főnök úr — felelé Drummond — annyi az egész.

Ezalatt Gray Ilona, ki nővérével együtt egy asztalnál ült, szemét a nagy tűkör alatt elhelyezkedett londoni titkosrendőrré szegezte.

— Nem tehetek róla, — sugta — de ez a Drummond kapitány valamit sejt. Olyan furesán néz reánk.

— Ostobaság — felelé Lujza — mit sejtene, mit tudhatna?

— Legjobb lenne a nyereséggel megelégedve minél előbb kerekét oldani. Hiszen kevés hítja a fél milliónak.

— Amint gondolod, de ne feledd, hogy ide soha többé el nem jöhetünk. A pénz hamar elfogy.

— Nagyon, de nagyon furesa két hölgy — mondá magában a londoni rendőr — de világért se tudnám megmondani, hol láttam őket. Vagy Londonban hamis nyomra vezettek volna? Majd meglássuk; minden esetre nem az én károm. Ugy fordul, hogy a kaszinóban valamelyik ismerősünkre akadok.

A társaság lassanként eloszlott legtöbbször a játéktérkébe siettek, melyek ebéd után rendesen tömve szoktak lenni.

A két lány ismét Drummond mellett foglalt helyet s a játékokat látszólag figyelemmel kísérte, Drummond folyton nyert.

Kétszer egymásután a tételt nyereséggel együtt ugyanazon a színen hagyva közel százezer frankot nyert s a bankjegy halmazt a két testvérnek-tolta oda.

Egy kis szünet után Gray Ilona nyugodt hangon azt mondá Drummondnak:

— Mi most távozzunk; a pénzt a bankban helyezzük el. Viszontlátásig holnap délből!

Erre a nővérek helyeikről fölkelve, a termet elhagyták.

— Mennyit nyertünk ma? — kérdé Lujza.

— Száznolevankilencézer frankot — felelt Ilona.

Éjfél tájban Martin rendőrfőnököt magánlakásán a bank vezérigazgatója kereste fel.

— Minek köszönhetem a szerencsét? — kérdé a rendőrfőnök, ki a nap fáradalmait után éppen nyugalomra térni készült volt.

— Baj, nagy baj van Martin úr, — kezdé a vezérigazgató — a bankba valaki hamis ezer frankos bankjegyekkel játszott. A dolgot az első bankadó vette észre. A hamisítványok állítólag Drummond kapitánytól kerültek a játékbá. Ő azt mondja, hogy a bankjegyeket a mellette ülő kisasszonytól kapta, kinek megbízásából már néhány nap óta játszott. Drummond szavában, kit évek óta mint kifogástalan úri embert ismerék nem kétkedem. A csalást csakis ama két nő követhette el.

— Első sorban azt a londoni titkosrendőrt akarom megkérdezni, ki néhány nap óta itt jár, nálam jelentkezett ugyan, de titlété célját és okát nem akarta megmondani. Drummondért jót állok, ami pedig a két nőt illeti, ezek — miután a bankban tényleg egy fél milliójuk van letéve — nem fognak elmenni. Aggodalomra tehát, kedves igazgató úr, nincsen ok. Holnap délig mindent megtudok s az eredményt önnel telefon utján közölni fogom. Jó éjt!

Az imént elmondott jelenet után, mely Martin rendőrfőnök magán lakásán játszott le, a lion bank főpénztárában nagy riadalom történt.

Ugyanis a pénztárosok egyike ki ellenőrével együtt vasszekrényét először kinyitotta, az értékek megolvasásánál észrevette, hogy a papírpénz közt 400 darab hamis ezer frankos bankjegy van. A pénzt az előtte való nap délután két angol hölgytől vette át letéteményezés végett, s ugyanez a két hölgy egy órával később a letétet avval követelte vissza, hogy a betett ezer frankos bankjegyek helyett csupa ötszáz frankos jegyeket kapjanak, mely kívánságnak a pénztárnok eleget is tett.

Martin úr, kinél az esetet röktön feljelentették, a Gray kisasszonyok letartoztatását rendelte el, a kiküldött ügynökök azonban azzal jöttek vissza, hogy a keresett nők hajnalban sétára mentek s eddig nem jöttek vissza.

Amde a londoni titkos rendőr, ki Martin rendőrfőnök nézetét a bankban betett fél millióról valószínűleg nem osztotta, mindenütt a szökevények nyomába járva elfogatásukat abban a pillanatban hajtotta végre, midőn a Gray nővérek Nizzában egy angol postagőzös fedélzetére léptek.

Utóbb kitűnt, a hogy a két testvér Hamburgban és Ösztendében hasonló módon dolgozva, mintegy másfél millió frankot harácsolt össze. Jelenleg 15 esztendei kényszer munkára ítélve, fogházban ülnek.

Felölös szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

HIRDETÉSEK:

- KERESTETIK -

egy óvadékkal rendelkező

magyar, német, román és lehetőleg szláv

nyelvet is értő

V E N D É G L Ö S T.

Bővebb felvilágosítást nyújt

MANDL HERMANN LUPÉNY.

Husz élő

méh családból ..

álló méhállományom és 20 drb. üres

50-80 lépes kerettel ellátott kaptár,

többféle méhészkészittel és a jó

karban levő méh-házzal együtt **OLCSON ELADÓ.**

Uj lakásom helyszüke miatt, az átköltözködés előtt, tehát február közepeig.

Pelger Mihály,
ev. lelkész.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

Réthy-féle
pemetefü **cukorkánál**

Vasárlásánál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utanzata van.

I doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

A legjobb magvakat

A legnemesebb fákat

A legszebb virágokat

A legdivatosabb csokrok és koszorukat

friss élővirágokból a legjobb

minőség szavatolása mellett

szállítja

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari-szállító mag- és virágkereskedése **TEMESVÁROTT**

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen.

MEGHIVÓ.

A „Petrozsényi takarékpénztár részvény-társaság“

1907. január hó 23-án délután 5 órakor saját helyiségében

V. RENDES KÖZGYÜLÉSÉT

tartja, melyre a t. részvényeseket az alapszabályok 48. §-ára való hivatkozással tisztelettel meghívja.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése, az évi zárszámadás előterjesztése, a mérleg jóváhagyása, az 1906. évre mutató tiszta nyereség hováfordítása feletti határozathozatal és a felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság részére.
2. Esetleges indítványok.

ANDREICS JÁNOS,

kir. bányatanácsos, bányagazgató, elnök.

A részvények a következő helyeken tehetők le: Petrozsényben a társaság pénztáránál, vagy Aradon az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztárnál, vagy Déván Manheim Ármin urnál.

48. §. A közgyűlésen 1 drb. részvény után egy szavazattal bir minden részvényes, aki részvényét a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött hatánap előtt 24 órával a társaság pénztáránál Petrozsényben, vagy a hirdetményben e célra kijelölt más helyeken letette. Minden további részvény ugyanezen feltételek mellett szintén egy egy szavazatra jogosit. A részvényes jogát személyesen vagy meghatalmazott útján gyakorolhatja. Kiskorúak vagy gondnokság alatt állók csak törvényes gyámjuk vagy gondnokjuk, nők férfi meghatalmazott útján gyakorolhatják jogukat. A részvényes szavazati jogát a közgyűlésen csak akkor gyakorolhatja, ha mint részvénytulajdonos a részvénykönyvbe a közgyűlést megelőzőleg legalább 3 hó óta be van vezetve.

VAGYON.

MÉRLEG-SZÁMLA 1906. DECEMBER 31-én.

TEHER.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Pénztár álladék	37595	23			Alaptőke	200000	—		
Váltó tárca	1318683	81			Tartalékalap	41592	57		
Adósok	88684	78			Betétek	772564	66		
Magy. kir. postatakarékpénztár	1026	85			Hitelezők	129611	05		
Gíró-számla az Osztr.-magy. banknál	500	—			Vizszámitolt váltók	301458	—		
Saját értékpapírok	25035	—			Fel nem vett osztalék	42	—		
Ingatlanok	6606	87			Be nem fizetett adó és betétkamat adó	3311	20		
Felszerelések	5947.90				Atmeneti kamatok	11065	12	1459644	60
Leírás	947.90	5000	—		Nyereség			27074	74
Hátralékos kamatok	3586	80	1486719	34					
			1486719	34				1486719	34

Petrozsény, 1906. december hó 31-én.

Földes Miksa s. k.
titkár-főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Ullmann Lipót s. k. Marek Mór s. k. Pick Samu s. k. Rozehnal János s. k.
ellenőr. ügyvezető igazgató. pénztárnok. elnök.
Grausam Károly s. k. Henrich Viktor s. k. Herz Arnold s. k. Fürber Ferencz s. k. Gross Hermann s. k. Papp Sándor s. k.
Klein Henrik s. k. dr. Rosenberg Ignác s. k. dr. Schulek Jenő s. k. Váradi Vilmos s. k. dr. Weisz József s. k.

TARTOZIK.

VESZTESÉG- ÉS NYERESÉG-SZÁMLA 1906. DECEMBER 31-én.

KÖVETEL.

	K	f	K	f		K	f	K	f
Betét-kamatok	34612	69			Kamatok	93615	11		
Betét kamai-adó	3461	27			Értékpapír készlet jövedelme	710	39		
Adó	7500				Jutalékok	948	35	95273	85
Költség	5790	25							
Házber	800	—							
Jelenléti díjak	2640	—							
Tisztviselők fizetése	12447	—							
Leírás felszerelésekből	947	90	68199	11					
Nyereség			27074	74					
			95273	85				95273	85

Petrozsény, 1906. december hó 31-én.

Földes Miksa s. k.
titkár-főkönyvelő.

AZ IGAZGATÓSÁG:

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Ullmann Lipót s. k. Marek Mór s. k. Pick Samu s. k. Rozehnal János s. k.
ellenőr. ügyvezető igazgató. pénztárnok. elnök.
Grausam Károly s. k. Henrich Viktor s. k. Herz Arnold s. k. Fürber Ferencz s. k. Gross Hermann s. k. Papp Sándor s. k.
Klein Henrik s. k. dr. Rosenberg Ignác s. k. dr. Schulek Jenő s. k. Váradi Vilmos s. k. dr. Weisz József s. k.